

İVEDİ VE GÜNCEL GÖREV: MC İKTİDARDAN DÜŞÜRÜLMELİDİR

14-15 Şubat 1976 tarihlerinde Bursa'da yapılmış Türkiye İşçi Partisi Marmara ve Batı Karadeniz bölgeleri temsilcileri toplantısının açılış konuşmasının Yürüyüş dergisinde çıkan özeti.

Türkiye'nin iç politik gelişmelerinin en göze çarpan niteliği hep bildiğimiz gibi sıkıyönetim isteklerinin sürmesi ve sıkıyönetimin resmen ilan edilmemiş olmasına karşılık, fiilen yürürlükte olmasıdır. Bunu unutmamamız lazım. Resmen ilan etmediler, belki ettiremediler ama fiilen uygulamasına geçmişlerdir.

Sıkıyönetim ve Ekonomik Durum

Ancak hemen belirtelim ki Demirel'in kişisel ve partisel hesapları, sıkıyönetim isteklerinin ve uygulamalarının altında yatan temel neden değildir. Temel neden ekonomik ve sınıfsal. İki gün önce Maliye Bakanı yeni plan dolayısıyla şöyle bir demeç verdi: Türkiye'nin ekonomisi plan sınırlarına sığmamaktadır, diye öğündü. Yani Türkiye'nin ekonomisi öyle geliyor, öyle büyüyor ki, planda sınırlanan hedefler aşıyor, onun dışına taşıyor. Halbuki Türkiye'nin ekonomik durumuna baktığımız zaman tablonun hiç de Maliye Bakanının iddia ettiği gibi olmadığını görüyoruz, üçüncü Beş Yıllık Planın 1973-75 yıllarındaki uygulamasında elde edilen sonuçlara baktığımız zaman görüyoruz ki, gerek kalkınma hızında, gerekse sanayide ve tarımda planın koymuş olduğu hedefler aşılmak şöyle dursun, o hedeflerin gerisinde kalmıştır. 3. Beş Yıllık Plan, yıllık kalkınma hızı olarak % 7,9 rakamını kabul etmiştir. Hâlbuki saydığım 3 yıl zarfında ortalama yıllık kalkınma hızı 7,9 değil, % 6,8 olmuştur. Gerçi son yılda bu kalkınma hızı yükselmiştir, plan hedefine yaklaşmıştır. Ama bu gerçek bir kalkınmanın, ekonomik gelişmenin sonucu olmamıştır. Hava şartlarının elverişli olması dolayısıyla tarımda çok yüksek miktarda mahsul elde edilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Hava şartlarından dolayı elde edilen bir netice herhalde ekonomik gelişmenin, kalkınmanın bir neticesi olarak ortaya sürülemez. Sanayie baktığımız zaman da gelişme hızının 1974 ve 1975'te planda konulan hedeflerin altına düşmüş olduğunu görüyoruz. Hele sanayi kendi iç kesimindeki durumuna baktığımız zaman, durumun büsbütün olumsuz olduğu meydana çıkıyor. Tüketim sanayiinin gelişmesi için planın koyduğu hedefler aşılmıştır. Plan, -küsüratını bir tarafa bırakırsak- tüketim sanayii için % 16 bir gelişme hedefi koymuşken gerçekleşen hedef % 28'in ötesinde olmuştur. Ama yatırım malları sanayiine gelince, yani, gerçek sanayileşmenin temeli olan kesime gelince, orada durumun tam tersine döndüğünü, plan hedeflerinin çok gerisine düşüldüğünü görüyoruz. Yatırım malları sanayiinde, yani ağır sanayide, ağır makine sanayiinde plan % 22 gelişme hızı öngördüğü halde, gerçekleşen sanayileşme hızı ancak % 12. Kesimler arasındaki bu fazlalıkla bu düşüşün ortalamasını aldığımız zaman, genel

olarak sanayideki kalkınma hızı, planın ön gördüğü gibi % 11 küsur değil, % 7 küsurda kalmıştır. Bunlar verdiğim temel birkaç rakam. Ama bu verdiğim rakamlar bile Maliye Bakanının iddialarının ne kadar geçersiz, dayanaksız olduğunu göstermeye yetiyor.

Dış Borçlar ve Emekçi Sınıflar

Diğer taraftan, 1970 bütçesinin milyarlarla ulaşan bir açıkla kapandığı bilinmektedir. 1970 bütçesinin açığı hakkında verilen rakamlar, basında verilen rakamlar, 6 milyar lirayla 9 milyar lira arasında değişmektedir. Bu açıklar nasıl kapanacak? Borçlanmalarla kapanacak elbette. Dış kaynaklar, emperyalizm, MC iktidarını destekliyor. 10 aylık iktidarı süresinde MC iktidarı dıştan 1 milyar doların üzerinde borç bulmuştur. Ama kısa vadeli, yüksek faizli borçlardır bunlar. Şimdi de bu açığı kapatmak için gene yüksek faizli, kısa vadeli borçlar bulunacaktır. Nitekim Tercüman gazetesi 2,5 milyar dolar açık olduğunu, fakat bunun için gerekli fonların bulunduğunu yazıyor. Ama meşhur atasözü vardır. “Borç yiyen kesesinden yer.” Bu dış borçlar ve iç borçlar eninde sonunda gerçek kaynaklardan ödenecektir. Hangi kaynaklardan ödenecektir? İşçi ve emekçi sınıfların gelirlerinden, nafakasından keserek. Bu borçları onların sırtlarına yükleyerek ödenecektir. Bu yükler nasıl işçi ve emekçi sınıfların üstüne yüklenecek, yükleniyor? Kısaca numaralı olarak söyleyeyim. Birincisi, vergiler yoluyla. Dolaysız vergiler içinde en büyük kesimi gelir vergisi teşkil ediyor. Dolaysız vergiler içinde gelir vergilerinin teşkil ettiği bölüm % 45. Gelir vergilerinin % 65’ini memurlar ve işçiler ödüyor. Yani gelir vergilerinin % 65’i maaş ve ücretlerden kesiliyor. Ve gelir vergisi içinde ücretlerin ve maaşların kapladığı bölüm yıllar zarfında büyüyor. 1970 senesinde gelir vergisi içinde maaş ve ücretlerin oranı % 55 iken, 1975’te bu oran % 65’e çıkıyor. Bir de dolaylı vergiler var. Dolaylı yoldan alınan vergiler ki bu da hep bilindiği gibi en fazla dar gelirli sınıf ve tabakaların üzerine yüklenir, yani işçi ve emekçi sınıfların üzerine yüklenir. İkincisi, ülkede enflasyon var. Başbakan ne kadar enflasyon hızının yavaşladığını iddia etse de, gerçekler, rakamlar bunun tersini göstermektedir. Daha dün gazetelerde çıkan OECD raporuna göre OECD ülkeleri içinde enflasyonun en yüksek olduğu üçüncü ülkedir Türkiye. Ve yine son rakamlar göstermiştir ki, Aralık ayında enflasyon hızı son 21 ayın en yüksek hızı oranı olmuştur. Ve önümüzdeki aylarda enflasyonun daha da hızlanacağı beklenmektedir.

Dondurulmak İstenen, Yalnızca İşçi Ücretleri Değildir

Ama bunlar da yetmiyor. Vergi yolu, enflasyon yolu, enflasyonu hızlandırma yöntemi, burjuvazinin ve iktidarlarının gerekli gördüğü finansman para kaynaklarını temin etmek için yetmiyor. O zaman burjuvazi doğrudan doğruya işçilerin üretimde yarattıkları değere el koyma yoluna gidiyor. Son zamanlarda dikkat ettinizse iş adamlarının çeşitli derneklerinin, kuruluşlarının yaptıkları toplantılarda, yazdıkları raporlarda, kodaman işadamlarının verdikleri demeçlerde tekrarlanan bir husus var. O da ücretlerin dondurulması, işçilerin sosyal ve ekonomik taleplerinin sınırlandırılması, dizginlenmesi isteğidir. Ve bunu hükümetten beklediklerini de açıkça ifade etmektedirler, üretimde yaratılan artık değerın daha büyük bir kısmına

doğrudan el koyma kararındadırlar. Bunun için de ücretleri dondurmak, sosyal ve ekonomik hak taleplerini sınırlamak, dondurmak istiyorlar. Buna çeşitli şekillerde başlamışlardır bile. Hayat pahalılığının yükselmesine, enflasyonun hızlanmasına rağmen memur maaşlarının katsayısının 9'da bırakılması, ücretleri dondurma politikasının memurlar kesiminde uygulanmaya başlanmasından başka birşey değildir.

Başka bir gösterge de son zamanlarda, son haftalarda işçi-memur ayrımını ön plana çıkarıp, binlerce işçiyi memur durumuna getirmeleridir. Daha onbinlercesi de aynı duruma getirilecektir. Gazetelerde çıkan haberlere göre 400 bin işçinin memur statüsüne getirilmesi söz konusudur. Memur statüsüne getirilen işçiler, memur kitlesinin en düşük maaşlı bölümünü teşkil edeceklerdir. Memur oldukları için artık toplu sözleşmelerle, grevlerle gelirlerini artırma olanakları yoktur. Yeni ekonomik, sosyal haklar elde etme olanakları yoktur. Bunların ücretleri, yani gelirleri, sosyal ve ekonomik hakları dondurulmuştur. Şimdi iş doğrudan üretimde çalışan işçilerin ücretlerini, sosyal ve ekonomik haklarını dondurmaya kalmaktadır. Bunu da dediğim gibi iş adamları ve sanayici dernekleri ve kodamanları açıkça ifade etmektedirler, hükümetten bunu beklediklerini söylemektedirler. Ama bunu başarmak kolay bir iş değil işçi sınıfımız bundan 20 sene önceki, hatta 10 sene önceki işçi sınıfı değil. Çok daha mücadeleci, çok daha bilinçli. Kazanılmış haklarının elden alınmaması konusunda çok daha kararlı bir işçi sınıfıdır. Emekçi kitleler de eskisine kıyasla uyanmıştır. Daha hareketli ve mücadelecidirler. Seslerini daha fazla duyurmaktadırlar.

Örgütlenme, Örgütlenme, Örgütlenme

Burada sırası gelmişken altını çize çize belirteceğim ve her birimizin asla aklımızdan bir an bile çıkarmaması gereken bir gerçek var. O da şu: Demokratik özgürlükler sorunu, sosyal ve ekonomik haklar sorunuyla sıkı sıkıya bağlıdır, birbirine geçmiş haldedir. Demokrasi mücadelesi, özgürlük aşkından doğan soyut bir mücadele değildir. Demokratik özgürlükler mücadelesi ekmeğimizi, geçimimizi, geleceğimize duyacağımız güveni, çocuğumuzun geleceğini ve diğer sosyal haklarımızı, ekonomik haklarımızı ve gelirimizi güvence altına alabilmek için, bunu sermayenin tasallutundan kurtarabilmek için yaptığımız mücadeledir. Demokratik özgürlükler mücadelesini böyle anlamak lazımdır, böyle yürütmek lazımdır.

Ama bu konuda gerçekçi olarak kabul etmek lazımdır ki sosyalistler, bilimsel sosyalizmi benimsedikleri için acı da olsa gerçekleri daima kabul ederler ve gösterirler. Bugünkü durumda demokratik özgürlüklerimizi, ekonomik ve sosyal haklarımızı korumak için yapılması gereken mücadele ile fiili mücadele olanakları birbirine eşit değildir. Arada bir açık vardır. Gerçi işçi sınıfımız, emekçi kitleler, az önce dediğim gibi daha mücadeleci, daha uyanık, daha dirençlidirler. İlerici demokratik güçler daha güçlenmiş, daha ileri bir çizgidedirler ama faşizmin, açık bir faşizmin gelmesini önlemek, onu alt edebilmek için gereken mücadele daha ileri bir düzeyde, daha güçlü bir mücadeledir. Bu mücadele dağınık, kopuk bir mücadele olamaz. Bu mücadele, ancak örgütlü ve disiplinli bir mücadele olursa sonuç verir. Bunun içindir ki Türkiye İşçi Partisi bu dönemde, bilhassa bugünün şartlarında örgütlenmeyi ön plana almıştır ve birinci eylem şekli, örgütlenme, yine örgütlenme ve yine

örgütlenme demektir.

CHP ve DİSK

Üzerinde en çok tartışılan sorunlardan biri de CHP'nin değerlendirilmesi ve CHP'nin son ilişkileridir. Bu çerçevede demokrasi mücadelesi açısından son CHP-DİSK ilişkileri üzerinde durulmaktadır.

Demokratik özgürlüklerin savunulması konusunda DİSK'in CHP'nin yanında olması hatta bir ölçüde desteklemesi anlaşılır bir durumdur. Ama CHP'yi, sosyal demokrasiyi, işçi sınıfının sorunlarına çözüm getirecek bir örgüt ve hareket olarak görmek, CHP'nin halk sektörü önerisini benimsemek ve işçi sınıfının sendikal hareketini CHP'nin peşine takmak apayrı bir konudur. Ecevit, partisinin işçi sınıfıyla bütünleşmesinden söz etmektedir. İşçi sınıfının CHP'yle bütünleşmesi cevaz verilecek, kabul edilecek bir husus değildir. Bu, işçi sınıfı hareketinin kendi gerçek doğrultusundan saptırılmasından başka birşey olmaz. CHP konusunda DİSK üst yönetiminin tutumunun ne olduğu, en azından, en hafif tabiriyle açıklığa kavuşmuş değildir.

İşçi sınıfının politik düzeydeki örgütlenmesine gelince, sosyalist örgütlenme henüz ilk aşamasındadır. İşçi sınıfında sağlam ve sağlıklı bir sosyalist birikim vardır, bir sosyalist bilinçlenme vardır. Ama bu bilinçlenmiş kesim, bu birikim, tümünde veya büyük bir kısmında henüz örgütlü hale getirilmiş değildir. Bu açıdan da Partimiz, örgütlenme sorununu, yapılacak işler gündeminin ilk maddesi olarak kabul etmektedir. Şu anda büyük örgüt olarak, büyük parti olarak solda görünen CHP vardır. CHP demokratik özgürlükleri gerçekten savunduğu ve bu uğurda kendi ölçüsünde olsun bir mücadele verdiği sürece bu partinin yanında olunur, hatta bir anlamda desteklenir. Çünkü çeşitli parti belgelerimizde de belirttiğimiz gibi Türkiye'de güncel ivedi sorun demokratikleşme sürecinin hızlandırılması, demokratik özgürlüklerin korunması ve giderek daha da genişletilmesidir. Ama CHP'nin bütünüyle desteklenmesi diye birşey, işçi sınıfı hareketi açısından kurtuluş olamaz. CHP'nin bir burjuva partisi olduğu katiiyen unutulmamalıdır. Bütün düzen değişikliği sloganına ve propagandasına rağmen, CHP bir düzen değişikliği öngörmemektedir. Ancak kapitalizmden sosyalizme geçiş ve sosyalizmin kuruluşu öngörülüyorsa bir düzen değişikliğinden bahsedilebilir. Halbuki CHP, programında ve eyleminde böyle bir düzen değişikliğini öngörmemekte, böyle bir düzen değişikliğinden yana çıkmamaktadır. Kapitalizm çerçevesi içinde kendince, kendi hesaplarına göre işçi ve emekçi yığınlar yararına bir takım tavizler elde etmeyi, bir takım düzeltmeler yapmayı tasarlamaktadır.

CHP ve Büyük Sermaye

Şimdi CHP'nin burjuvazi içinde de bir desteği vardır. Bugün Türkiye'de büyük sermaye ikiye bölünmüş bir durum gösteriyor. Bir bölümü MC'yi destekliyor; şiddet ve baskı yöntemlerinden yanadır, bunların daha da artırılmasından yanadır. Burjuvazinin bir bölümü, bilhassa sanayi burjuvazisi ise, baskı ve şiddet yollarından demokratik mücadelenin ve gelişimin durdurulamıyacağı sonucuna varmıştır. Artık 20. yüzyılın son çeyreğinde açık baskı ve şiddet yöntemleri, yönetimleri sürdürülemez.

Yapılacak iş, demokratik gelişmeyi kontrol altına almak, güdümlü hale getirmektir ve burjuvazinin bu kesimi kitlelerin demokratik mücadelesini kontrol altına alma, güdümlü hale getirme görevini CHP'den beklemektedir. CHP'yi desteklemelerinde bir ikinci neden olarak ücretlerin dondurulması var, ekonomik hakların dondurulması var, yani bir kemerleri sıkma politikasının getirilmesi var. Düşünüyorlar ki kitlelerin umut bağladığı ve güvendiği, tuttuğu bir CHP iktidarı, "milli ekonominin yüksek menfaatleri adına" gibi tumturaklı, yüksek düzeyde iddialı gerekçelerle bu kemerleri sıkma politikasını hiç değilse bir süre için işçi ve emekçi sınıfına daha kolay kabul ettirebilir. Burjuvazinin bir kesiminin CHP'yi desteklemesinin bir üçüncü nedeni de, CHP liderinin Batı Avrupa ve Kuzey Avrupa ile iyi ilişkiler kurması, oranın siyasi çevrelerinde ve liderlerince iyi karşılanmış olmasıdır.

İvedi ve Güncel Görev: MC İktidardan Düşürülmelidir

Şimdi sonuca gelelim. Bir taraftan geçimimize, ekmeğe paramıza, gelirimize konmak istenen sınırlamalardan dolayı, bunların gerçek değerlerinin düşürülmesi istek ve girişimlerinden dolayı, kazanılmış haklarımızı geri almak üzere yapılan girişimlerden dolayı demokratik hak ve özgürlüklerimize sonuna kadar sahip çıkarak bu ekonomik, sosyal haklarımızı müdafaa etmek, onları korumak ve giderek daha da geliştirmek durumundayız. Yine konuşmamın bu son kısmında belirttiğim burjuvazinin en gerici kesiminin devlet mekanizmasının çeşitli alanlarında bürokrasi, eğitim, öğretim, ordu ve nihayet sendikalar alanlarında gerçekleştirilmeye çalıştığı, sağcı faşist örgütlenmeler karşısında, demokratik hak ve özgürlüklerimize sahip çıkarak sonuna kadar mücadele etmek durumundayız.

Demokratik özgürlüklerin mücadelesi bugünkü toplumsal mücadelenin en güncel, en ivedi maddesidir. Bu en ivedi ve güncel olan demokratik özgürlükler mücadelesinin de en güncel ve en ivedi olan somut hedefi MC iktidarının iktidardan çekilmeye zorlanması, iktidardan düşürülmesidir, önümüzdeki ilk somut hedef budur. Eğer can güvenliğinin ortadan kalktığı bu duruma son vermek istiyorsak, MC iktidardan düşürülmelidir.

Ekmeğe paramızı, gelirimizi, geçimimizi korumak istiyorsak MC iktidardan düşürülmelidir.

Kendimizin ve çocuklarımızın geleceğini güvence altına almak istiyorsak MC iktidardan düşürülmelidir.

Türkiye'de kara ve kanlı bir faşizmin asla gerçekleşmemesini, demokrasinin ilerleyip gelişmesini istiyorsak, MC iktidardan düşürülmelidir.

Ve nihayet Türkiye'nin dünya ulusları arasında itibarlı bir mevki almasını, bağımsızlık, tam bağımsızlık yoluna yönelmesini istiyorsak, bunda ilk adım olarak MC iktidardan düşürülmelidir.

Bütün Yollar Denenmelidir

MC'nin iktidardan düşürülmesi için parlamento içi ve parlamento dışı muhalefete büyük görevler düşmektedir. Parlamentoda içtüzüğün bütün imkânları kullanılarak bütçe oylamalarında MC iktidardan düşürülmeye uğraşılmalıdır. Bütçe oylamalarında olmazsa, ondan sonra Gensoru, Meclis Soruşturması gibi yöntemler işletile-

rek MC iktidardan düşürülmeye çalışılmalıdır.

Bu, başta CHP olarak tüm yurtsever parlamenterlerin ihmal edemeyecekleri bir görevdir. Hangi partiden olursa olsunlar, eğer kanlı olaylara, anarşiye gerçekten karşı iseler; kanunsuzluklara, rüşvetlere, yolsuzluklara gerçekten karşı iseler, bu parlamenterler oylarını MC'yi iktidardan düşürme yönünde kullanmalıydılar. Bütçe oylamalarında kırmızı oy vermelidirler. Bu bir yurtseverlik görevidir.

Bunun dışında MC iktidarının haklarına, özgürlüklerine gözdiktiği ve yüklenildiği işçi ve emekçi sınıflar da memleketin politikasında seslerini ve etkilerini daha fazla duyurmalı; hakları ve özgürlükleri konusunda kararlı mücadele vermelidirler. Bunu sağlamak için bütün ilerici, demokratik, sosyalist örgütler eyleme geçmelidirler. Bir yandan Meclis, MC iktidarının bütün ipliklerinin pazara çıkarıldığı, içyüzünün ayrıntılarıyla somutta ülke kamuoyunda sergilendiği bir forum haline getirilmeli, diğer yandan meclis dışındaki kamuoyu harekete geçirilmelidir. Bu konuda ilerici, demokratik, sosyalist siyasal ve siyasal olmayan tüm örgütlere önemli görevler düşmektedir. Örgütlenme gönlümüzün arzuladığı düzeyde veya durumun gerektirdiği düzeyde olmayabilir, ama mevcut imkânları ve gücümüzü kullanarak bu mücadeleyi vermeliyiz. Bu konuda Partimiz merkez Yönetim Kurulu "MC iktidardan düşürülmelidir" kampanyası açmaya karar vermiştir. Bu konuşmamla bu kampanyayı başlatmış oluyoruz; afişlemelerle, bildirilerle ve diğer illerde yapılacak kapalı salon toplantılarıyla bu kampanya Şubat sonuna kadar sürdürülecektir. Diğer bütün demokratik kitle örgütleri de kamuoyunu uyarmak, harekete geçirmek yönünde, MC iktidarını iktidardan düşürme yönünde ne imkânları varsa o imkânları kullanarak mücadeleye geçmelidirler.

Hiçbir iktidar, hele 20. yüzyılın sonundaki dünya koşullarında hiçbir iktidar kamuoyunun etkisinin ve direncinin dışında kalmaz. Onun için sadece parlamento içinde değil, dışında da hareketler yürütülmeli ve bu hareketlerin etkisi asla küçümsememelidir.

Yürüyüş, Sayı 46, 24 Şubat 1976